

Uvodna reč organizatora Sedmog simpozijuma

Pneumokonioze (silikoza) su bile prva prepoznata profesionalna oboljenja uopšte, i konstatovana su na egipatskim mumijama još pre nove ere. Razvojem rudarstva i industrije pneumokonioze dobijaju na ogromnom zamahu – i po učestalosti i po ozbiljnim socioekonomskim posledicama. Uz pneumokonioze u novije vreme značaj dobijaju i druga oboljenja disajnih organa – a pre svega astma, maligni tumori i hronična opstruktivna bolest pluća. Ova se oboljenja često, u međunarodnim okvirima i kod nas, dijagnostikuju kao profesionalna ili kao bolesti u vezi s radom. Ona su praćena ne samo velikim gubicima u radnoj snazi nego i gubicima društva kao celine.

Simpozijume iz oblasti profesionalnih oboljenja disajnih organa Institut za medicinu rada Srbije u poslednjih četrdeset godina tradicionalno organizuje svake četvrte godine – između dva kongresa medicine rada. Cilj ovog Simpozijuma je dvojak. **Prvo**, da se učesnici upoznaju sa novinama u oblasti prevencije, patogeneze, patofiziologije, dijagnostike i lečenja profesionalnih oboljenja disajnih organa, kao i iz oblasti ocenjivanja radne sposobnosti i veštačenja trajnih posledica profesionalnih oboljenja disajnih organa. **Drugo**, da učesnici iznošenjem rezultata svog svakodnevnog ili istraživačkog rada ukažu na pojedine probleme u oblasti profesionalnih oboljenja disajnih organa – kako bi se dobila što realnija slika stanja u ovoj oblasti u Republici Srbiji i kako bi se na osnovu toga mogle planirati mere i aktivnosti kako u oblasti prevencije tako i u oblasti lečenja i rehabilitacije.

Svetska istraživanja danas ukazuju da postoje brojna otvorena pitanja, još uvek, oko genetske osnove profesionalnih oboljenja pluća – posebno pneumokonioza i astme. Iako postoje konsenzusi oko dijagnostike i terapije hronične opstruktivne bolesti pluća i astme – njihova redovna inovacija ukazuje da su određena bazična pitanja ili nedovoljno razjašnjena ili različito sagledana. Sve navedeno značajno utiče kako na kvalitet prepoznavanja i dijagnostike profesionalnih oboljenja disajnih organa tako i na veštačenje njihovih trajnih posledica.

Značajne su se promene, poslednjih godina, desile i u oblasti prepoznavanja i kvantifikacije profesionalnih respiratornih štetnosti gde je veliku ulogu odigralo uvođenje procene rizika u temelj primarne prevencije štetnih posledica faktora rada. Učesnici Simpozijuma biće upoznati sa osnovnim problemima procene rizika, ali i sa osnovnim metodološkim principima procene.

Izučavanje profesionalnih oboljenja disajnih organa podrazumeva i znanja iz oblasti profesionalne epidemiologije, tim pre što osim profesionalnih respiratornih štetnosti i brojne druge štetnosti ne samo iz radne već i iz životne sredine utiču na nastanak, tok i posledice ovih oboljenja. Poznavanje osnovnih epidemioloških principa neophodno je u dijagnostici astme kao bolesti uvezi s radom, hronične opstruktivne bolesti pluća, ali i malignih oboljenja organa za disanje.

Učesnicima Simpozijuma želimo plodnu diskusiju o svim navedenim temama uz buduću kavalitetnu saradnju na polju proučavanja profesionalnih respiratornih bolesti.